
En bog om gabet mellem liv og fag

ANMELDELSER

LIESE RECKE

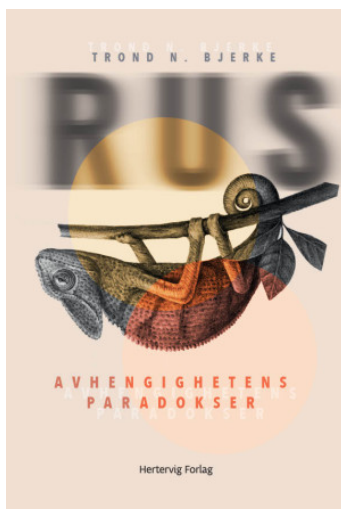
Førstelektor, Fakultet for sosialfag
VID vitenskapelige høyskole

Trond N. Bjerke

Rus

Avhengighetens paradokser. 231 s, ill. Stavanger: Hertervig Forlag, 2021. Pris
NOK 379

ISBN 978-82-8216-195-4

Bogen beskriver og drøfter fænomenerne rus og afhængighed set igennem forfatterens dobbeltrolle som både rusafhængig og rusforsker. Forlaget kalder bogen en dokumentar, men fra et akademisk perspektiv hører den mest hjemme i kategorien *autoetnografi*, en litterær form som vanskeliggør vurderinger og anmeldelser – hvordan skal man forholde sig kritisk til andres personlige oplevelser?

Teksten er strukturert i tre dele. Første del handler om forfatterens barndom og ungdom, anden del om dennes akademiske karriere og tredje del om forfatterens personlige erfaringer i et kulturelt og eksistentielt perspektiv. Bogen er velskrevet og underholdende med detaljerede beskrivelser af episoder fra Trond Bjerkes eget liv.

De selvbiografiske beskrivelser af rusoplevelser og bestræbelserne på at forblive ædru, hensatte mig til møder i selvhjælpsgruppen Anonyme Alkoholikere (AA). Bjerke forsøger flere steder at distancere sig fra en af AAs foretrukne narrativer, såkaldte *drunkalogues*, men indskriver sig alligevel i samme diskurs gennem brug af AA-begreber og forklaringsmodeller.

I tolvtrinsgrupperne lærer du at tale for dig selv, om dig selv og til dig selv, og den opskrift følger Trond Bjerke med få afvigelser i en tekst, hvor andre mennesker iscenesættes som publikum i det selvets teater, som mesteparten af bogen udfolder sig i. Læsningen gav mig associationer til præsten Henri Nouwens klassiske udgivelse om den sårede læge (1). Nouwen var optaget af hvordan hjælperens egne lidelseserfaringer kunne komme andre til nytte, og skriver om hvordan lægen og præsten må sætte sig selv til side for at kunne invitere den anden ind på et omsorgsfuldt gæstebud.

Bjerke synes at nå en lignende erkendelse i bogens epilog, desværre lidt sent i bogens fremdrift. For trods Bjerkes betroelser, refleksjoner og opfordringer til at forstå rus og afhængighed som almenmenneskelige vilkår følte jeg mig kun inviteret som tilskuer og ikke på gæstebud. En større nysgerrighed på kollegers og medpatienters perspektiver kunne muligvis have medinddraget læseren i teksten og medvirket til belysningen af det vanskelige møte mellom egne erfaringer og fag.

Bogen egner sig for lesere – fagperson eller lægmand – som er interesserte i at forstå sammenhengen mellom faglige hjelpediscipliner, fortolkninger af personlige opplevelser og de utfordringer forbundet hermed.

REFERENCES

1. Nouwen HJM. Den sårede læge. At tjene i verden i dag. Boedal, 2013.

Publisert: 16. august 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0304
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 3. januar 2026.